

Anne Vibeke Fleischer

JEG VIL IKKE I SKOLE

Om skolevægring hos børn og unge

Dansk Psykologisk Forlag - 2018

pris: 279 kr.

Denne bog er - desværre - super aktuell. Overskriften i Politiken den 23. september 2018 var:

Flere og flere børn magter ikke at gå i skole, det er ikke fordi børnene ikke vil i skole, men fordi de ikke magter det. Barnet der ikke vil i skole, viser med tydelighed og aktiv modstand, at der er noget, det ikke magter. Skolevægring rammer på tværs af alle sociale lag. Tallene stiger og der er ikke noget der tyder på, at stigningen ikke fortsætter. I artiklen lyder det som om der er megen fokus på problemet - i nogle kommuner - tilfældigvis kender jeg et barn, der ikke gik i skole i et år. Der var ingen - jeg skriver ingen - der kontaktede familien til barnet med skolevægring.

Anne Vibeke Fleischer har taget fat på problemet i denne bog med fokus på 6-16 årige børn og unge.

Fra en rundspørger hos 500 kommunale skolepsykologer, angives for 25% vedkommende, at det handler om rammer og ressourcer vedrørende inklusion - her medregnes ikke børn med diagnoser, men mere om at skolerne ikke har de nødvendige ressourcer. 10% af skolevægring skyldes samfundskrav. Det er overordnede problemer, der handler om lovgivning og offentlig administration. Dette handler denne bog *ikke* om

Denne bog har til formål at afdække årsager hos det enkelte barn.

Bogen er skrevet for at give barnets voksne kendskab til problematikken og redskaber til at løse problemet. Men lad det være sagt med det samme, at der er tale om et sammensat problem, der kræver sammensatte løsninger og et samarbejde mellem hjem, skole og måske andre professionelle.

Der er så mange følelser involveret i skolevægring hos både børn og forældre. For nogle børn kan det på længere sigt blive en glidebane med et ringere fagligt niveau, manglende eller dårlige afgangsprøver.

Med en trappe-trins-model får A.V.F. på en enkel måde fortalt, at bevægelsen hen mod målet: "at komme skole igen" kan være forbundet med store trin, små trin, fejltrin, baglæns trin. Det skal understreges, at processen med at få barnet i skole igen ofte er en tidsmæssig langstrakt proces med hurdler på vejen.

Skolevægring er barnets forsvar mod oplevet ubehag eller urimelighed.

Det handler derfor om, at undersøge, hvorfor barnet har grund til at forsvare sig. Formentlig er der ca. 5 % børn, der rammes af skolevægring på et eller andet tidspunkt i grundskolen. A.V.F. afviser, at der skulle være større skolevægring i store kommuner og hos socialt belastede familier.

" Tidlig indsats bedre fremtid ", dette udgangspunkt tager A.V.F., idet hun mener, at man skal tage de første, små tegn på skolevægring meget alvorligt og få skole og forældre til at tale sammen. De første spor til skolevægring ses ofte ved overgange. Derfor er det vigtigt, at den voksne går ned i børnehøjde og prøver at forberede barnet på disse overgange. Barnet skal

gerne erfare, at noget kan være svært, men at man kan gøre noget ved det. Tag skolevægring som en sund reaktion fra barnet. Barnet signalerer med sin adfærd.

Der er noget i vejen. Jeg har brug for hjælp.

Barnet har brug for at mærke, at de voksne er på barnets side og står sammen med barnet om problemet, så barnet ikke oplever straf, mangtanvendelse og bebrejdelse fra de nære voksne. Det er vigtigt, at barnet indrages i læsning af problemet. Man bør være opmærksom på, at skolevægring kan medføre to slags belønninger:

- undgå noget ubehageligt
- opnå noget behageligt

Når man skal se på, hvad der får barnet til at væрге at gå i skole, kan man på en firkantet måde sig, at det kan dreje sig om noget:

- i barnet
- i skolen
- i hjemmet

Men det kan også være, at der er tale om en *blanding* af de nævnte faktorer. Her kommer bogen på en meget fin måde inde på cases, der belyser de ovenfor nævnte grunde hos forskellige børn. I kapitlet "Hvad hindrer dette barn i at gå i skole?", kommer A.V.F. ned på et konkret plan, hvad angår redskaber til nærme sig problematikken. Der er brevet til forældre, til det yngre barn og til unge. Det duer ikke bare at sige. "Jeg kan ikke lide at gå i skole". Man må ned og gennemgå hver enkelt skoletime, her tænkes på de forskellige fag og forskellige lærere. Og så må der stilles spørgsmål om klassekammeraterne.

- hvem driller aldrig?
- hvem driller nogle gange?
- hvem drille næsten hver dag?

Og på lærerplan kan man spørge ind til:

- hvem der næsten aldrig skælder ud?
- hvem der skælder ud nogle gange?
- hvem der tid skælder ud?

Det næste spørgsmål er, hvad man kan gøre ved skolevægring?

En fornuftig søvnrytme er vigtig, har man muskelspændinger, så bør der gøres noget ved disse. Spørg ind til, hvor barnet har ondt og lad det markere smerterne på en skala. Forhold til straf og belønning diskuteres i forbindelse med skoleværing. Og der fokuseres på anerkendelse for de mindste fremskridt i forhold til problemet, samt de ting, barnet er god til. Man må formode, at børn med skolevægring har en negativ selvopfattelse, men det kan der arbejdes positivt med, hvis forældre er bevidste og tydelige i deres daglige målrettede arbejde med barnet. Igen er der eksempler fra konkrete børn, hvilket gør bogen så troværdig samt helt jordnær.

Der skal fokus på barnets ressourcer, idet barnet jo er et almindeligt barn på så mange områder:

- Går hun tur med hunden?
- Spiser han aftensmad med familien? o.s.v.
- du deler legetøj med din lillebror
- du laver en tegning til mormor
- du køber ind til middag

Følelsernes drejeknap, her kan man indstille knappen på forskellige tal efter f.eks. hvor ked af det, man er eller en tegning af kroppen, hvor man kan placere f.eks. vrede. På samme måde kan man bruge et ugeskema fra skolen til at indtegne, hvordan det gik i forskellige uger.

Det er klart, at forældre er bekymrede, når deres barn mistrives. Med en analyse af situationen kan forældre begynde at problemløse og se muligheder -måske med hjælp fra professionelle. Som forældre skal man ikke holde sig tilbage med at bede om hjælp.

Denne bog "Jeg vil ikke i skole", kan være det første skridt på vejen til at give håb og værktøjer til handling. Bogen er så jordnær, så fyldt med historier fra forskellige børn og med så mange ideer til, hvordan man kan arbejde med problemet "skoleværing."

Bogen bør læses af enhver skolelærer og skolepsykolog, så de kan anbefale den til forældre, der kan have brug for hjælp. Og så føler jeg desværre, at der er professionelle og kommuner, der ikke er klædt på, til den i bogen beskrevne problematik. Sæt fokus på problematikken skolevægring på et lærermøde.

Bogen er - desværre - super aktuel og man kan frygte, at den beskrevne problematikken måske vokser.

Birgitte Franck